

II

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista)

PÄÄTÖKSET

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 20 päivänä marraskuuta 2007,

valtiontuesta C 36/A/06 (ex NN 38/06), jota Italia on myöntänyt yrityksille ThyssenKrupp, Cementir ja Nuova Terni Industrie Chimiche

(tiedoksiannettu numerolla K(2007) 5400)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2008/408/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾ ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

(2) Komissio pyysi Italian viranomaisilta tietoja 23 päivänä joulukuuta 2005 päivätyllä kirjeellä, johon ne vastasivat 24 päivänä helmikuuta 2006 päivätyllä kirjeellä. Italian viranomaiset toimittivat lisätietoja 2 päivänä maaliskuuta 2006 ja 27 päivänä huhtikuuta 2006 päivätyillä kirjeillä.

(3) Komissio ilmoitti Italialle 19 päivänä heinäkuuta 2006 päivätyllä kirjeellä päättäneensä aloittaa kummankin järjestelyn osalta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn (asia C 36/06).

(4) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽²⁾. Komissio kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa kyseisestä toimenpiteestä.

I MENETTELY

(1) Komissio on saanut tietää asian C 13/06 (ex N 587/05 – Sähkön suosituimmustariffit Sardinian energiavaltaisille teollisuudenaloille) yhteydessä, että kahden, alennetun sähkötariffin myöntämistä koskevan toimenpiteen voimassaoloa on jatkettu. Voimassaoloa on jatkettu 14 päivänä toukokuuta 2005 laiksi, jäljempänä 'laki nro 80/2005', muutetun asetuksen nro 35/2005 11 §:n 11 momentin nojalla, eikä siitä ole ilmoitettu ennakolta komissiolle. Tuensaajia ovat alumiinintuottaja Alcoa ja kolme Terni-yhtiön seuraajayhtiötä: Terni Acciai Speciali, Nuova Terni Industrie Chimiche ja Cementir, jäljempänä 'entiset Terni-yhtiöt'.

(5) Italia esitti huomautuksia 25 päivänä lokakuuta 2006 päivätyllä kirjeellä. Täydentäviä tietoja lähetettiin 9 päivänä marraskuuta 2006 ja 7 päivänä joulukuuta 2006 päivätyillä kirjeillä.

(6) Komissio on vastaanottanut huomautuksia muilta asianomaisilta ja välittänyt ne Italian viranomaisille kommentoitaviksi. Italian huomautukset saapuivat 22 päivänä joulukuuta 2006 päivätyllä kirjeellä.

⁽¹⁾ EUVL C 214, 6.9.2006, s. 5.

⁽²⁾ Ks. alaviite 1.

- (7) Komissio pyysi 20 päivänä helmikuuta 2007 päivätyllä kirjeellä lisätietoja, jotka Italian viranomaiset toimittivat 16 päivänä huhtikuuta 2007, 10 päivänä toukokuuta 2007 ja 14 päivänä toukokuuta 2007 päivätyillä kirjeillä.
- (8) Asia jaettiin 18 päivänä syyskuuta 2007 osaan A, joka koskee Terni-yhtiön pilkkomisessa syntyneitä kolmea yhtiötä (entiset Terni-yhtiöt), ja osaan B, joka koskee Alcoaa. Tämä päätös koskee pelkästään entisille Terni-yhtiöille myönnetyn alennetun tariffin jatkamista.
- (9) Tässä päätöksessä ei viitata asian Alcoa-osaa koskevaan kirjeenvaihtoon.
- listamislain 4 §:n 5 momentin neljännessä luetelmakohdassa.
- (14) Italia myönsi presidentin asetuksella nro 1165/63 yhtiölle korvauksen sen sähköntuotantolaitosten siirtämisestä ENELiin. Korvaus myönnettiin alennettuna sähkötariffina vuosiksi 1963–1992.
- (15) Terni jaettiin vuonna 1964 kolmeen yhtiöön. Terästä valmistavaan Terni Acciai Specialiin, kemianteollisuuden tuotteita valmistavaan Nuova Terni Industrie Chimicheen ja sementtiä valmistavaan Cementiriin. Ne on sittemmin yksityistetty, ja ne kuuluvat ThyssenKruppiin, Norsk Hydroon ja Caltagironeen.

II TOIMENPITEEN YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS

- (10) Lain nro 80/2005 11 §:n 11 momentissa säädetään kahden voimassa olevan yleisen sähkötariffin alentamista koskevan toimenpiteen voimassaolon jatkamisesta. Tuen-saajia näissä kahdessa toisistaan poikkeavassa toimenpiteessä, joita käsitellään erikseen, ovat alumiinintuottaja Alcoa ja entiset Terni-yhtiöt.
- Alkuperäinen toimenpide ja sen voimassaolon ensimmäinen jatkaminen*
- (11) Italia kansallisti sähköalan 6 päivänä joulukuuta 1962 annetulla lailla nro 1643, jäljempänä 'kansallistamislaki'. Laissa säädettiin Italian tuolloisten sähkölaitosten siirtämisestä uuteen valtionyhtiöön ENELiin, jolla olisi monopoli sähkön tuotannossa, jakelussa ja myynnissä.
- (12) Terni oli kansallistamisen aikaan terästeollisuudessa, kemianteollisuudessa ja sementinvalmistuksessa toimiva valtionyhtiö. Valtio käytti yhtiössä tosiasiallista määräysvaltaa. Se piti hallussaan enemmistöosakkuutta valtion holdingyhtiön IRI:n ja valtion omistaman Finsider-konsernin kautta. Terni-yhtiöllä oli omistuksessaan ja käytössään myös vesivoimalaitos. Suurin osa tuotetusta sähköenergiasta syötettiin yhtiön tuotantoprosessien käyttöön.
- (13) Kansallistamislaisia yritykset, jotka tuottivat sähköä lähinnä omaan käyttöön, jätettiin pääsääntöisesti sähköalan kansallistamisen ulkopuolelle, ja ne saattoivat näin ollen säilyttää sähköntuotantolaitoksensa⁽³⁾. Vaikka Terni tuotti sähköä omaan käyttöön, sen sähkötoimiala kansallistettiin, koska sillä oli strategista merkitystä maan energiahuollossa. Sen siirtämisestä ENELiin säädetään kansallistamislain 4 §:n 5 momentin neljännessä luetelmakohdassa.
- (16) Kuten tämän päätöksen johdanto-osan 1 perustelukappaleessa todettiin, näitä kolmea yritystä kutsutaan yhdessä nimellä 'entiset Terni-yhtiöt'. Alkuperäistä yhtiötä taas kutsutaan nimellä 'Terni-yhtiö'. Terni-yhtiölle ja sittemmin siitä syntyneille yrityksille myönnettyä tariffia kutsutaan 'Terni-tariffiksi'.
- (17) Alennettua tariffia on sovellettu samoin ehdoin kaikkiin kolmeen entiseen Terni-yhtiöön. ThyssenKrupp on suurin tuensaaja tuetun energian määrällä mitattuna sekä absoluuttisesti että suhteessa yhtiön kokonaissähkönkulutukseen.
- (18) Erityistariffin voimassaoloaika oli sama kuin vesivoimalaitoksille Italiassa myönnettyjen toimilupien⁽⁴⁾ yleinen voimassaoloaika, jonka oli määrä päättyä vuonna 1992. Ternin vesivoimatoimilupa myönnettiin poikkeuksellisesti 60 vuodeksi (30 vuoden sijaan) ja sen oli määrä päättyä 1980-luvun lopulla.
- (19) Vuonna 1991 Italia jatkoi 9 päivänä tammikuuta 1991 annetulla lailla nro 9 (säännökset uuden kansallisen energiasuunnitelman toteuttamiseksi: institutionaaliset näkökohdat, vesivoimalaitokset ja voimalinjat, hiilivedyt ja maalämpöenergia), jäljempänä 'laki nro 9/1991', vesivoimatoimilupien voimassaoloa vuoteen 2001. Kyseisen lain 20 §:n 4 momentin nojalla Italia jatkoi myös entisten Terni-yhtiöitten alennetun tariffin voimassaoloa vuoteen 2001. Seuraavien kuuden vuoden aikana (2002–2007) entisille Terni-yhtiöille toimitetun tuetun sähkön määrän piti laskea vähitellen niin, että tariffietu häviäisi vuoden 2007 loppuun mennessä.

⁽³⁾ Lain nro 1643/62 4 §:n 6 momentin ensimmäisen luetelmakohdan a ja b alakohta.

⁽⁴⁾ Yhtiöt, jotka tuottavat sähköä julkisista vesivaroista toimivat tilapäisellä toimiluvalla, joka on voimassa riittävän pitkään (yleensä 30 vuotta), jotta yhtiö voi kuolettaa investointikustannuksensa. Kun toimilupien voimassaolo päättyy, ne on myönnettävä uudestaan avoimen valintamenettelyn perusteella.

- (20) Laissa nro 9/1991 oli useita säännöksiä, joista joihinkin sisältyi valtiontukea. Laista nro 9/1991 ilmoitettiin komissiolle yhdessä lain nro 10/1991 (säännökset kansallisen energiasuunnitelman toteuttamisesta: energian järkevä käyttö, energian säästö ja uusiutuvien energialähteiden kehittäminen) kanssa. Komissio totesi vuonna 1991 kummassakin laissa säädetyt tuet valtiontukisääntöjen mukaisiksi ⁽⁵⁾.

Terni-tariffin rakenne

- (21) Terni-yhtiölle myönnetyn alennetun tariffin ehdot on säädetty presidentin asetuksen nro 1165/63 (6 päivänä joulukuuta 1962 annetun lain nro 1643 1 §:n ensimmäisessä momentissa tarkoitettuihin toimintoihin käytettyjen "Terni – società per l'Industria e l'Elettricità" S.p.A:n omaisuuserien siirtäminen Ente Nazionale per l'Energia Elettricalle), jäljempänä 'presidentin asetus nro 1165/1963' 6, 7 ja 8 §:ssä. Asetuksessa säädettiin, että ENEL toimittaa Terni-yhtiölle sen kulutusta vuonna 1961 vastaavan määrän energiaa (1 025 000 MWh vuodessa) sekä ylimääräisen erän (595 000 MWh vuodessa), joka vastaisi lisäkulutusta, joka aiheutuisi käynnistetyistä investoinneista, jotka eivät olleet vielä valmiita vuonna 1962.

- (22) Alennettu hinta oli laskettu vertaamalla kahta vaihtoehtoista menetelmää, joista yhtiölle edullisempaa sovellettiin:

- a) ensimmäinen vaihtoehto perustui keskihintaan, jonka Terni-yhtiön tuotantolaitokset maksoivat sähköstä yhtiön vesivoimalaitokselle (Terni-yhtiön vesivoimalaitoksen tuotantokustannuksia vastaava summa).
- b) toinen vaihtoehto oli kytköksissä viitehintaan, jota ENEL sovelsi Terni-yhtiötä vastaavan profiilin (oma käyttö) omaavaan asiakkaaseen.

- (23) Ensimmäistä vaihtoehtoa sovellettiin käytännössä vuoteen 2000, jolloin sähkömarkkinoiden vapauttamisesta johtuneiden Italian tariffirakenteen muutosten vuoksi oli välttämätöntä siirtyä toiseen vaihtoehtoon.

- (24) Vuonna 1997 käynnistettiin tariffirakenteen tarkistus ja otettiin käyttöön kaksiosainen tariffi: osa A edusti kiinteitä kustannuksia ja yleiskustannuksia ja osa B muuttuvia kustannuksia. Terni-tariffi myönnettiin 1 päivästä tammikuuta 2000 korvauskomponenttina, joka oli niiden tariffikomponenttien summa, joita Terni-yhtiön ei (virtuaalisena) omaan käyttöön tuottajana tarvinnut maksaa (osa B

kokonaisuudessaan ja murto-osa osasta A). Laskutapa vastaa presidentin asetuksessa nro 1165/1963 esitettyä kakkosvaihtoehtoa.

- (25) Seuraavassa taulukossa esitetään entisille Terni-yhtiöille alennettuun hintoihin toimitetun sähköenergian määrän asteittainen väheneminen vuosina 2002–2007:

Vuosi	GWh	MW
2001	1 620	270
2002	1 389	231
2003	1 157	193
2004	926	154
2005	694	116
2006	463	77
2007	231	39

Tariffin voimassaolon jatkaminen toisen kerran

- (26) Italia on säätänyt lain nro 80/2005 11 §:n 11 momentissa asteittaisen vähentämisen lopettamisesta ja Terni-tariffin voimassaolon jatkamisesta uudelleen vuoteen 2010. Lain 11 §:n 13 momentissa toimenpiteen soveltamisen vahvistettiin alkavan 1 päivästä tammikuuta 2005. Vähän sen jälkeen vesivoimatoimilupien voimassaoloa jatkettiin yleisesti vuoteen 2020 ⁽⁶⁾.

- (27) Tariffin voimassaolon jatkaminen toisen kerran on toimenpide, jonka osalta komissio on aloittanut perustamis-sopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun muodollisen tutkintamenettelyn, ja sitä käsitellään tässä päätöksessä.

- (28) Laissa nro 80/2005 säädetään, että entisiin Terni-yhtiöihin sovelletaan vuoteen 2010 asti samoja toimitusmääriä (kolmelle yhtiölle yhteensä 926 GWh) ja hintoja (1,32 eurosenttiä/kWh) kuin 31 päivänä joulukuuta 2004. Sähkötoimitukset jakaantuvat tällä hetkellä seuraavasti: ThyssenKrupp 86 prosenttia, Nuova Terni Industrie Chimiche 10 prosenttia ja Cementir 4 prosenttia.

- (29) Lisäksi laissa nro 80/2005 säädetään AEEG:n tulkinnan mukaan indeksimekanismista, jonka perusteella alennettua tariffia nostetaan 1 päivästä tammikuuta 2006 vuosittain Amsterdamin ja Frankfurtin energiapörssissä kirjattuja hinnannousuja vastaavasti enintään 4 prosenttia.

⁽⁵⁾ Valtiontuki NN 52/91, kirje SG (91) D/15502.

⁽⁶⁾ Lain nro 266/2005 1 §:n 285 momentti.

Rahoitusmekanismi

- (30) Ternin alennettua tariffia hallinnoi alun perin valtionyhtiö ENEL, jolla oli Italiassa monopoliasema sähkön tuotannossa, siirrosta, tuonnissa, jakelussa ja myynnissä.
- (31) Vuonna 2002, kun sähkömarkkinat asteittain vapautettiin eikä ENELillä ollut enää monopoliasemaa, tariffien alennusjärjestelmien rahoittaminen siirtyi ENELiltä sähkön käyttäjille yleensä ⁽⁷⁾. Sähkönjakelijat suorittivat ensin entisille Terni-yhtiöille maksettavat korvauskomponentit, jotka valtion laitos Cassa Conguaglio per il settore elettrico (sähköalan tasauskassa), jäljempänä 'Cassa Conguaglio', maksoi niille takaisin keräämällä veronluonteista maksua, joka näkyy sähkölaskussa sähkötariffin A4-komponenttina.
- (32) Vuonna 2004 AEEG päätti siirtää erityistariffijärjestelyjen hallinnoinnin kokonaan Cassa Conguagliolle ⁽⁸⁾. Syyskuusta 2004 entiset Terni-yhtiöt ovat maksaneet hankkimastaan sähköenergiasta markkinahinnan (vapautetuilla markkinoilla) ja saaneet Cassa Conguagliolta hyvityksen, joka on yhtä suuri kuin maksetun hinnan ja niille kuuluvan alennettun hinnan (korvauskomponentti) erotus, josta on vähennetty kuljetus-, mittaus- ja myyntikulut. Italian sähkökuluttajat ovat maksaneet kustannukset tämän 31 kappaleessa mainitun veronluonteisen maksun muodossa.

AEEG:n määräämä vakuus

- (33) Kun komissio oli aloittanut muodollisen tutkintamenettelyn, AEEG asetti päätöksellä nro 190/06 lain nro 80/2005 nojalla suoritettavien maksujen ehdoksi, että entiset Terni-yhtiöt antavat vakuuden siltä varalta, että tuki peritään takaisin.
- (34) Samassa päätöksessä AEEG antoi vaihtoehdoksi mahdollisuuden maksaa vuonna 2006 ennakkomaksuna tuet, jotka erääntyisivät lain nro 9/1991 nojalla edellisen järjestelyn loppuun mennessä (2007). Näistä maksuista AEEG ei vaatinut vakuutta. Entiset Terni-yhtiöt valitsivat tämän vaihtoehdon, ja AEEG pani sen täytäntöön.

- (35) Edellä 34 kappaleessa mainittuja ennakkomaksuja lukuun ottamatta kaikkiin maksuihin, jotka Cassa Conguaglio suoritti lain nro 80/2005 nojalla yhtiöille, liittyi vakuus.

III PÄÄTÖS EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUN MENETTELYN ALOITTAMISESTA

- (36) Komission päätös aloittaa muodollinen tutkintamenettely perustui 37–41 perustelukappaleessa esitettyihin syihin.
- (37) Komissio oli esittänyt epäilyksiä alennettun tariffin korvausluonteesta, sillä Terni-yhtiö oli kansallistamisen aikaan julkinen yritys. Koska valtio ei voi pakkolunastaa itseltään, komissio epäili, että Terni-yhtiön sähkötoimialan siirtäminen ENELille luokiteltiin pakkolunastukseksi, jossa Terni-yhtiölle myönnetään oikeus korvaukseen, ja esitti oletuksen, että sähkötoimialan siirtämisessä oli oikeastaan kyse valtion omien tulolähteiden uudelleenorganisoinnista.
- (38) Komissio katsoi, että vaikka myönnettäisiin, että toimenpiteessä on kyse korvauksesta, voitiin epäillä, oliko korvaus oikeassa suhteessa Terni-yhtiölle aiheutuneeseen taloudelliseen vahinkoon. Erityisesti komissio epäili, voitiinko korvausta perustella vielä 44 vuoden jälkeen.
- (39) Komissio totesi, että tariffin luonne näytti muuttuneen, kun ENEL ei enää hallinnoinut järjestelyä eikä rahoittanut sitä.
- (40) Komission päätös menettelyn aloittamisesta perustui tuista, joita Italian hallitus aikoo myöntää joillekin terästuottajille 29 päivänä kesäkuuta 1983 tehtyyn komission päätökseen 83/396/EHTY ⁽⁹⁾, jossa Terni-yhtiö jätettiin kyseisten tukien ulkopuolelle, sekä yhteisöjen tuomioistuimen tuomioon asiassa C-99/92 ⁽¹⁰⁾, jossa tuomioistuin totesi edellä mainitun EHTY:n päätöksen osoittavan, että Terni-yhtiölle myönnetty tariffi oli valtiontukea.

⁽⁷⁾ AEEG:n päätös nro 228/01.

⁽⁸⁾ AEEG:n päätös nro 148/04.

⁽⁹⁾ EYVL L 227, 19.8.1983, s. 24.

⁽¹⁰⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen antama tuomio ennakkoratkaisuasiassa *Terni Spa ja Italsider v. Cassa Conguaglio per il Settore Elettrico* 24.2.1994 (Kok. 1994, s. I-541).

- (41) Päätöksessä menettelyn aloittamisesta korostettiin lisäksi, että ThyssenKrupp ei ollut vielä maksanut takaisin valtiontukea, joka oli todettu yhteismarkkinoille soveltumattomaksi ⁽¹¹⁾, ja sen vuoksi sille ei Deggenndorf-oikeuskäytännön ⁽¹²⁾ mukaan olisi pitänyt myöntää lisää valtiontukea.

IV ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

Entisten Terni-yhtiöiden huomautukset

- (42) Suurin osa entisten Terni-yhtiöiden huomautuksista, jotka koskivat Terni-yhtiön toimintaa julkisena liikelaitoksena, yhtiön liikeomaisuuden siirtämiseen johtaneen operaation luonnetta, tariffin korvausluonnetta, EHTY:n päätöksen ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomion tulkintaa sekä Cassa Conguaglion roolia, oli samansisältöisiä kuin Italian viranomaisien huomautukset, jotka esitetään jäljempänä 52–69 perustelukappaleessa. Siksi entisten Terni-yhtiöiden huomautuksista esitetään 43–51 perustelukappaleessa ainoastaan pääkohdat ja mahdolliset lisäelementit.

Korvauksen luonne

- (43) Entisten Terni-yhtiöiden mukaan tariffi on laillinen korvaus, johon Terni-yhtiö oli oikeutettu, kun sen liikeomaisuutta oli pakkolunastettu, eikä sitä voida näin ollen pitää valtiontukena.

Korvauksen asianmukaisuus

- (44) Korvauksen asianmukaisuuden osalta entiset Terni-yhtiöt palauttavat mieleen tariffin historian ja korostavat, että Terni-tariffin voimassaolon jatkamiset vuoden 1991 jälkeen liittyivät muille yrityksille myönnettyjen vesivoimatoimilupien yleiseen uudistamiseen ja että sen vuoksi ne vastasivat periaatetta, jonka mukaan Terniä oli kohdeltava samalla tavoin kuin muita omaan käyttöönsä sähköä tuottavia yrityksiä, jotka eivät olleet joutuneet pakkolunastuksen kohteeksi ja jotka saattoivat jatkaa sähkön tuotantoa ja kulutusta hyvin alhaisin kustannuksin.
- (45) Entiset Terni-yhtiöt korostavat lisäksi, että alennetun sähkötariffin muodossa saadut rahasummat eivät ole koskaan ylittäneet markkinoilta hankittavan energian hinnan ja omaan käyttöön tuotetun energian kustannusten erotusta.

⁽¹¹⁾ Komission päätös SEC/1999/687, tehty 11 päivänä toukokuuta 1999 asiassa C-49/98, toimenpiteet työllisyyden edistämiseksi, lain nro 196/97 15 ja 26 § (EYVL L 42, 15.2.2000, s. 1–18).

⁽¹²⁾ Asia C-355/95, *Deggenndorf v. komissio*, tuomio 15.5.1997 (Kok. 1997, s. I-2549).

Vaikutus kauppaan

- (46) Entisten Terni-yhtiöiden mukaan toimenpiteellä ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan seuraavista syistä:

a) Cementir: Cementir valmistaa ja myy Spolenton tehtaallaan (johon tariffia sovelletaan) pääasiassa sementtiä, jota käytetään rakennusteollisuudessa. Sementtiä on vaikea korvata vaihtoehtoisilla rakennusmateriaaleilla. Koska sementin kuljettaminen kauas ei ole kannattavaa, sementin maantieteelliset markkinat kattavat yhden tai muutaman alueen. Sementin tuonti Italiaan on merkityksetöntä, sillä sen osuus kokonaiskysynnästä on Italiassa vain 5 prosenttia, ja Cementir myy Spolenton tehtaansa koko tuotannon Keski-Italiassa.

b) Nuova Terni Industrie Chimiche: Laitoksessa, johon tariffia sovelletaan, valmistetaan ammoniakkia ja typpihappoa. Ammoniakin kuljettaminen on taloudellisesti mahdollista ainoastaan meritse, jos satamassa on sen varastointiin sopivia varastoja. Keski-Italiassa ei tällaisia varastoja ole. Sama pätee typpihappoon. Siksi entiset Terni-yhtiöt katsovat, että maantieteelliset markkinat ovat parhaimmassakin tapauksessa kansalliset. Kotimainen tuotanto pystyy tyydyttämään kotimaisen kysynnän, joten jäsenvaltioiden välistä kauppaa ei ole.

c) ThyssenKrupp: Entiset Terni-yhtiöt katsovat, että terästuotteiden jakelun (ei tuotannon tai myynnin) markkinat ovat kansalliset. ThyssenKruppin Ternissä sijaitseva laitos myy vain 6 prosenttia tuotannostaan Euroopan unioniin.

Perustellut odotukset

- (47) Entiset Terni-yhtiöt vetoavat perusteltuihin odotuksiin kahdesta syystä:

a) ensinnäkin Italian viranomaiset olivat AEEG:lle lähetyksessä kirjeessä nimenomaisesti vahvistaneet, että tariffi oli luonteeltaan korvaus, ja että tariffijärjestelyn voimassaolon jatkamisesta ei tarvinnut ilmoittaa ennakolta komissiolle valtiontukisääntöjen perusteella ⁽¹³⁾;

b) komissio ei ollut kyseenalaistanut toimenpidettä silloin, kun sen voimassaoloa alun perin jatkettiin lailla nro 9/1991 (hyväksytty asian NN 52/91 yhteydessä), eikä silloin, kun sille ilmoitettiin voimassaolon jatkamisesta uudelleen toisen valtiontukimenettelyn yhteydessä (C 13/06).

⁽¹³⁾ Tuotantotoiminnan ministeriön tiedonanto AEEG:lle 16.12.2005.

Voimassaolon toisen jatkamisen hyväksyminen valtiontuen

- (48) Lisäksi entiset Terni-yhtiöt toteavat, että tehdessään komissiolle ilmoituksen lain nro 80/2005 11 §:n 12 momentista (jossa säädetään alennetusta tariffista energiavaltaisten sardinialaisyriyten kuluttamalle sähkölle, asia C 13/06) Italian viranomaiset toimittivat tietoa ja selvityksiä myös Terni-tariffista, minkä vuoksi voitiin katsoa, että ilmoitus oli asetuksen (EY) N:o 659/1999⁽¹⁴⁾ 4 artiklan 5 kohdan mukaisesti täydellinen. Komissio ei tehnyt päätöstä kahden kuukauden kuluessa. Jos oletetaan, että tariffia täytyisi pitää valtiontuen, mitä se ei ole, sitä täytyisi pitää Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999⁽¹⁵⁾ 4 artiklan 5 kohdan mukaisesti hyväksyttynä.
- (49) Entiset Terni-yhtiöt korostavat toimineensa hyvässä uskossa, mistä kertoo se, että ThyssenKrupp ei varmasti olisi käynnistänyt Ternin alueella suurisuuntaisia investointeja, jos tariffin soveltuvuudesta yhteismarkkinoille olisi ollut epäilyksiä.

Saadut tukimäärät

- (50) Entiset Terni-yhtiöt toteavat, että ilman lakia nro 80/2005, niihin olisi sovellettu lain nro 9/1991 20 §:n 4 momentissa säädettyä alennettua tariffia (jonka komissio on hyväksynyt) 31 päivään joulukuuta 2007. AEEG on valtuuttanut Cassa Conguaglion suorittamaan vuonna 2006 (ennakkomaksuna) ainoastaan maksut, jotka olisivat erääntyneet vuonna 2007⁽¹⁶⁾. Siksi 31 päivään joulukuuta 2006 mennessä suoritettuja maksuja täytyisi pitää hyväksyttynä. Kyseisten yritysten mukaan lain nro 80/2005 säännöksiä ei tosiasiallisesti ole pantu täytäntöön näiden maksujen suhteen.

Deggendorf-oikeuskäytäntö

- (51) ThyssenKrupp toteaa olevansa periaatteessa valmis maksamaan Deggendorf-oikeuskäytännön nojalla tuen takaisin, kunhan takaisin maksettavasta summasta sovitaan.

V ITALIAN VIRANOMAISTEN HUOMAUTUKSET*Ternin liikeomaisuuden pakkolunastus ja sen oikeus korvaukseen*

- (52) Italia katsoo, että Ternin tuotanto-omaisuuden kansallistaminen poikkesi kansallistamislainsäädetystä yleisperiaatteesta, jonka mukaan sähköä omaan käyttöön tuottavat eivät joudu pakkolunastuksen kohteeksi. Vuoden

1962 kansallistamislaki perustui Italian perustuslain 43 artiklaan, jonka nojalla tietyt yritykset, jotka tarjoavat yhteisen edun kannalta keskeisiä palveluita tai toimivat energia-alalla, voidaan siirtää valtion omistukseen pakkolunastuksella, kunhan niille myönnetään vahingonkorvaus.

- (53) Komission epäilyihin, onko mahdollista pakkolunastaa valtionyhtiön omaisuutta, Italia vastaa, että perustuslain 42 ja 43 artiklassa ei rajoiteta pakkolunastuksen käsitettä yksityiseen omaisuuteen. Italian mukaan Terni-yhtiön sähkötoimialan pakkolunastuksesta säädetään laissa, koska Terniä johdettiin julkisena liikelaitoksena, jonka oli toimittava markkinaperiaattein, toisin kuin sellaisten julkisten laitosten, jotka eivät ole liikelaitoksia. Kansallistamislainsäädäntö korvauksesta julkisina laitoksina johdetuille yrityksille, mutta Ternin korvauksesta säädettiin, koska sen asema ja toimintatapa oli erilainen.
- (54) Ternin omistusrakenteesta Italia toteaa, että se oli osakeyhtiö, jossa valtio oli enemmistöosakas, mutta omistajina oli myös suuri joukko yksityisiä sijoittajia. Italia on toimittanut asiakirjoja, jotka osoittavat, että osa Ternin osakeista oli yksityisten omistuksessa ja että yhtiö oli noteerattu pörssissä.
- (55) Jos Ternille ei olisi annettu samanlaista oikeutta asianmukaiseen vahingonkorvaukseen kuin yksityiselle yritykselle, Italian viranomaisten mukaan olisi rikottu EY:n perustamissopimuksen 295 artiklassa määrättyä periaatetta, jonka mukaan jäsenvaltioiden omistusoikeusjärjestelmiin ei puututa.
- (56) Italia lainaa useita Corte di Cassazione ja Consiglio di Stato tuomioita, joissa nämä tuomioistuimet ovat todenneet, että Terniin sovelletulla tariffilla pyrittiin saattamaan yhtiö samaan asemaan kuin uusiutuvista energialähteistä sähköä omaan käyttöön tuottavat yritykset ja että sen vuoksi tariffia ei voitu korottaa lisillä, joita ei sovellettu sähköä omaan käyttöön tuottaviin yrityksiin.

- (57) Muista sähköntuottajista, jotka ovat joutuneet pakkolunastuksen kohteeksi, Italia toteaa, että Terniä lukuun ottamatta kaikki pakkolunastuksen kohteeksi joutuneet yritykset toimivat yksinomaan tai pääasiallisesti sähkön tuotannon, tuonnin tai myynnin alalla. Valtion maksama korvaus vastasi yleisesti omaisuuden markkina-arvoa, joka laskettiin eri tavoin yhtiötyypin mukaan. Viitearvoksi otettiin omaisuuden nettokirjanpitoarvo, jota oikaistiin muilla tekijöillä, joita Italia ei ole yksityiskohtaisesti eritelty. Italian huomautuksista käy ilmi, että vahingonkorvausta laskettaessa on vesivoimalaitosten osalta otettu ainakin jollakin tavoin huomioon, kuinka kauan toimiluvan voimassaoloaika oli jäljellä.

⁽¹⁴⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Ks. alaviite 14.

⁽¹⁶⁾ AEEG:n päätös nro 190/2006.

Tariffi ei ole luonteeltaan tukea ja se pitäisi valtiontukisääntöjen perusteella hyväksyä

- (58) Italian mukaan sekä alkuperäinen tariffisopimus – jossa sovittiin laillisesta korvauksesta Ternille sen omaisuuden pakkolunastuksesta – että sen voimassaolon jatkamiset eivät ole valtiontukea. Väitteidensä tueksi Italia lainaa useita yhteisöjen tuomioistuimen tuomioita⁽¹⁷⁾, jotka koskevat yrityksien saamia korvauksia, jotka eivät ole tukea, erityisesti vahingonkorvauksia ja yleishyödyllisistä palveluista maksettuja korvauksia.
- (59) Terni-tariffin hyväksymisestä valtiontukena Italia toteaa, että laista nro 9/1991, jossa säädetään tariffin voimassaolon jatkamisesta ensimmäisen kerran, ilmoitettiin komissiolle asianmukaisesti ja komissio hyväksyi sen. Kun tariffin voimassaoloa on sittemmin jatkettu samalla kun sähköä vesivoimalla tuottaville laitoksille myönnetyn toimiluvan voimassaoloa on jatkettu, on noudatettu samaa logiikkaa, jota komissio ei ole koskaan kyseenalaistanut. Sen vuoksi Terni-tariffia olisi Italian mukaan pidettävä voimassa olevana toimenpiteenä, joka ei ole tukea.
- (60) Italia katsoo toimineensa aina hyvässä uskossa. Se ei ollut ilmoittanut 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti Terniä koskevan riidanalaisen tariffisopimuksen voimassaolon jatkamisesta, koska kyseessä ei sen mielestä ollut valtiontuki. Italia korostaa, että komissiolle ilmoitettiin kyseisestä toimenpiteestä (raportti marraskuulta 2005 ja kirje helmikuulta 2006).
- (61) Italia toteaa, että poliittinen syy voimassaolon jatkamiseen toisen kerran oli se, että tariffi on välttämätön niin kauan kuin sähkön tuotantoa ja kuljetuksia koskevat infrastruktuurihankkeet ovat kesken. Tariffin avulla näitä Italiassa toimivia energiavaltaisia yrityksiä voitaisiin kohdella samalla tavoin kuin niiden EU:ssa⁽¹⁸⁾ toimivia kilpailijoita, joihin myös sovelletaan alennettuja energiahintoja (tariffien tai sopimusten perusteella). Jos tariffi poistettaisiin, kyseiset yhtiöt siirtäisivät toimintansa EU:n ulkopuolelle. Tästä seuraisi väistämättä teollisuuskriisi, ja kyseisillä alueilla menetettäisiin runsaasti työpaikkoja. Tariffin voimassaolon jatkaminen on kuitenkin Italian mukaan tilapäisratkaisu. Italia lainaa kilpailukykyä, energia-asioita ja ympäristökyksymyksiä käsittelevän korkean tason ryhmän (High-level group on competitiveness,

energy and environment) päätelmiä⁽¹⁹⁾, joissa ehdotetaan pitkän aikavälin ratkaisuna yhteenliitettävyyden ja infrastruktuurin parantamista, ja keskipitkän aikavälin ratkaisuna pitkäaikaisia toimitussopimuksia ja energian käyttäjien ja tuottajien välisiä kumppanuuksia.

Korvaus ei ole liiallinen

- (62) Italia esittää korvauksen liiallisuudesta seuraavat huomautukset. Jos sähköntuotantolaitokset olisivat säilyneet Ternillä, se olisi voinut luovuttaa osan energiastaan kolmansille ja saada lisävoittoa. Sähkön hinnan voimakas nousu vuosien kuluessa pahensi Ternille koitunutta vahinkoa. Yhä kesken oleva energiamarkkinoiden vapauttaminen ei ole vielä tuottanut tulosta hintakilpailun muodossa, ja sen vuoksi korvaukset entisille Terni-yhtiöille ovat edelleen välttämättömiä. Entiset Terni-yhtiöt maksavat tällä hetkellä sähköstä hintaa (40–72 euroa/MWh), joka pitkälti vastaa samanlaisen kulutusprofiilin omaavien yritysten EU:ssa maksamaa hintaa. Jos Terni olisi säilyttänyt vesivoimalaitoksensa, se maksaisi omaan käyttöön tuotetusta energiasta 5–7 euroa/MWh. Sen vuoksi Italian päätelmä on, että tariffi ei johda liialliseen korvaukseen.
- (63) Italia on esittänyt yksityisen konsulttiyrityksen Energy Advisor S.r.l:n entisten Terni-yhtiöiden lukuun tekemän ”selvityksen”. Selvityksessä, jota voitaisiin mieluummin kutsua pelkäksi ”laskelmaksi”, koska se koostuu taulukosta ja muutamasta sivusta metodologian kuvausta, pyritään laskemaan sähköntuotanto-omaisuuden arvo ja vertaamaan lukua kumulatiiviseen tariffietuun, jonka entiset Terni-yhtiöt ovat saaneet. Selvitys perustuu sähkön-tuotanto-omaisuuden kirjanpitoarvoon, joka on diskontattu vuoden 2006 arvoon ottaen huomioon inflaatio. Selvityksessä siis lasketaan entisten Terni-yhtiöiden saama tariffietu. Selvityksessä otetaan vuosilta 1963–1999 huomioon vastaavan käyttäjän vuotuisten sähkökustannusten (vaihtoehto 2) ja entisten Terni-yhtiöiden tosiasiallisten vuotuisten omaan käyttöön tarkoitettua tuotannosta aiheutuvien kustannusten (vaihtoehto 1) erotus. Laskelmassa käytetään vastaavana asiakkaana toista yritystä, joka tuottaa sähköä omaan käyttöön (jonka ei mm. tarvitse maksaa sovrapprezzo termicoa). Vuosilta 2000–2006 tariffietu lasketaan niin, että vuotuisista kustannuksista, jotka entisille Terni-yhtiöille olisi aiheutunut, jos tariffi olisi laskettu omaan käyttöön suunnatun tuotannon kustannusten perusteella (vaihtoehto 1 – ei enää mahdollinen tariffiudistuksen jälkeen), vähennetään tosiasialliset kustannukset ”vastaavan käyttäjän” menetelmän perusteella (vaihtoehto 2). Selvityksen tulokset ovat seuraavat:

a) Ternin liikeomaisuuden diskontattu arvo (2006):
1 687 745 045,19 EUR;

⁽¹⁷⁾ Ks. erityisesti seuraavat yhteisöjen tuomioistuimen tuomiot: asia C-240/83, 7.2.1985, A.D.B.H.U. (Kok. 1985, s. 531), yhdistetyt asiat C-106/87–C-120/87, 27.9.1988 (Kok. 1988, s. 5515), asia C-280/00, 24.7.2003, *Altmark* (Kok. 2003, s. I-7747) ja asia C-53/00, 22.11.2001, *Ferring* (Kok. 2001, s. I-9067).

⁽¹⁸⁾ Erityisesti Ranskassa, Saksassa, Espanjassa, Kreikassa ja Suomessa. Italia on toimittanut kuvauksen järjestelyistä, joita näissä maissa otaksuttavasti käytetään energiavaltaisen teollisuuden tukemiseen.

⁽¹⁹⁾ Korkean tason ryhmän ensimmäinen raportti on päivätty 2 päivänä kesäkuuta 2006 (*”Contributing to an integrated approach on competitiveness, energy and the environment policies – functioning of the energy market, access to energy, energy efficiency and the EU Emission Trading Scheme”*).

b) tariffietu (diskontattu samoin vuoteen 2006):
1 400 895 446,90 EUR.

- (64) Selvityksen mukaan entisten Terni-yhtiöiden menetyksiä ei siis ole korvattu liiallisesti. Myös Ternin tariffietua koskeva ennustelaskelma vuoteen 2010 osoittaa Italian mukaan, että korvaus ei ole liiallinen.

EHTY:n päätöksen ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomion epä-relevanttius Ternin kannalta

- (65) Italia esitti päätöksen 83/396/EHTY ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomion C-99/92 suhteen seuraavat selvennykset. EHTY:n päätös ei koske Cementiriä eikä Nuova Terniä, jotka eivät ole koskaan toimineet terästeollisuuden alalla. EHTY:n päätöksessä oli kyse siitä, oliko valtiontuki, jota oli myönnetty Ternin terästoimialaan kuulualle, Ternin alueen ulkopuolella Loveressä (Lombardiassa) sijaitsevalle laitokselle tariffikomponentin (sovrapprezzo termico) palautuksen muodossa, yhteismarkkinoille soveltuvaa. Tukea voitiin myöntää ainoastaan yksityisille terästuottajille. EHTY:n päätöksessä todettiin, että koska Terni oli julkinen yritys, Loveren laitokselle ei voitu myöntää tukea. Yhteisöjen tuomioistuimen ennakorkaus koski julkisten tuottajien syrjintää yksityisiin yrityksiin verrattuna. Siinä vahvistettiin EHTY:n päätös toteamalla, että ei ollut syrjivää säätää yksityisen sektorin tuottajille erilaisia tukitoimenpiteitä kuin julkisen sektorin tuottajille.

- (66) Tämän vuoksi Italia katsoo, että sekä EHTY:n päätös että yhteisöjen tuomioistuimen tuomio eivät ole relevantteja tässä tarkasteltavana olevassa asiassa, koska ne koskevat Loveren laitoksen maksamaa sovrapprezzo termicoa eikä yleistä erityistariffia, jota sovellettiin Ternin alueen kolmeen laitokseen.

ThyssenKruppin Ternin alueella suunnittelema uudet investoinnit

- (67) Italia toteaa lisäksi, että lain nro 80/2005 11 §:n 11 momentissa säädetty kiistelty tariffin voimassaolon jatkaminen liittyy mittavaan investointiohjelmaan, jota ThyssenKrupp toteuttaa Terni-Narnin teollisuusalueella. Alueella luodaan toimintasuunnitelman perusteella uutta sähköntuotantokapasiteettia. Tariffin on näin ollen tarkoitus olla tilapäisratkaisu, joka on voimassa siihen asti, kunnes tuotantokapasiteetti on käytettävissä, ja tariffin poistaminen vaarantaisi käynnissä olevat investoinnit.

Cassa Conguaglien rooli ja valtion varat

- (68) Italia toteaa Cassa Conguaglien olevan pelkkä tekninen välikäsi, jonka rooli rajoittuu rahavirtojen keräämiseen ja uudelleenkohdentamiseen. Cassa Conguagliolla ei ole mitään osuutta tariffien määrittämisessä eikä se määrää varojen käytöstä. Sen vuoksi Italia katsoo, että a) Cassa Conguaglien hallinnoimat varat eivät ole yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön⁽²⁰⁾ perusteella valtion varoja ja b) muutokset, joita erityistariffin hallinnointiin tehtiin Cassa Conguaglien väliintulon myötä vuonna 2004, eivät vaikuttaneet mitenkään tariffin vahingonkorvausluonteeseen.

Deggendorf-oikeuskäytäntö

- (69) Deggendorf-oikeuskäytännön osalta Italia ilmoittaa komissiolle, että se on toteuttamassa takaisinperintää ThyssenKruppilta ja että yritys on tallentanut 865 538 euroa suljetulle tilille lopullista takaisinperintää varten, kun summasta on sovittu.

VI TOIMENPITEEN ARVIOINTI

- (70) Vahingonkorvaus, jonka valtio myöntää liikeomaisuuden pakkolunastuksen yhteydessä, ei yleensä ole valtiontukea. Arvioitaessa tätä toimenpidettä on sen vuoksi ennen kaikkea selvitettävä, synnyttikö sähkötoimialan siirtäminen ENELille velvollisuuden myöntää vahingonkorvausta vai oliko kyseessä vain valtion omien tulolähteiden uudelleenorganisointi. Jos vastaus on, että vahingonkorvaus oli perusteltu, komission on määritettävä, mihin ajankohtaan ja/tai mihin summaan asti Ternin alennettua tariffia voidaan pitää kohtuullisena korvauksena.

Pakkolunastuksena pitäminen ja oikeus vahingonkorvaukseen

- (71) Vuonna 1962, kun vesivoimatoimiala luovutettiin ENELille, Terni oli julkisen liikelaitoksen määräysvallassa oleva valtion omistama yhtiö. Italian viranomaisten mukaan tällaisia laitoksia oli johdettava markkinaperiaattein. Valtio oli Terni-yhtiön enemmistöosakas, mutta osa Ternin osakkeista oli yksityisten sijoittajien omistuksessa ja yhtiö oli noteerattu pörssissä. Kansallistamislaissa ei säädetty vahingonkorvauksista julkisina laitoksina (suppeassa merkityksessä) johdetuille yrityksille, mutta siinä säädettiin korvauksista julkisille liikelaitoksille, kuten Terni-yhtiölle. Tästä näkyy, että kyseisten laitosten toimintaa johdettiin erilaisin periaattein. Lisäksi myös "puhtaat" sähköntuottajat, jotka joutuivat samaan aikaan pakkolunastuksen kohteeksi, saivat vahingonkorvausta (vaikkakin eri kriteerein).

⁽²⁰⁾ Asia C-345/02, *Pearle ym.*, tuomio 15.7.2004, (Kok. 2004, s. I-7139) ja asia C-379/98, *Preussen-Elektra*, tuomio 13.3.2001, (Kok. 2001, s. I-2099).

(72) Komissio katsoo, että Terni-yhtiön omaisuuden pakkolunastus ilman vahingonkorvausta olisi vahingoittanut yhtiön ja etenkin sen yksityisten osakkeenomistajien etuja. Komissio katsoo, että yksityisten ja julkisten yritysten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen nojalla Italian päätöstä kohdella Terniä samalla tavoin kuin samassa asemassa olevaa yksityistä yritystä ja myöntää sille omaisuuden pakkolunastuksesta vahingonkorvausta voidaan pitää perusteltuna, kun otetaan huomioon myös se, että Ternin yksityisten osakkeenomistajien perustuslaillinen oikeus vahingonkorvaukseen on turvattava.

Tariffin luonne vahingonkorvauksena

Alkuperäinen korvaustoimenpide

(73) Italia päätti vuonna 1962, että se ei maksa Terni-yhtiölle pakkolunastetun omaisuuden markkina-arvoon perustuvaa kiinteämääräistä korvausta (kuten "puhtaille" sähköntuottajille). Sen sijaan vahingonkorvaus myönnettiin toimittamalla tietty määrä sähköä siihen hintaan, jonka yhtiö olisi joutunut maksamaan, jos se olisi saanut säilyttää sähköntuotantolaitoksensa. Huomattakoon, että menetelmällä oli täsmällinen taloudellinen logiikka: Terni-yhtiön kohtelu oletettuna omaan käyttöön tuottajana poisti riskin, että Terni-yhtiölle aiheutuisi lisävahinkoa, jos energian hinta vuosien kuluessa nousee.

(74) Komissio voi hyväksyä tämän menetelmän periaatteen. Pakkolunastusta seuraava vahingonkorvaus ei voi kuitenkaan olla toimenpide, jonka voimassaoloa ei ole määritetty, vaan toimenpide on selvästi ja ennustettavasti määritettävä pakkolunastuksen yhteydessä jättäen pakkolunastuksen kohteeksi joutuneelle yritykselle mahdollisuuden riitauttaa ehdotettu korvaussumma. Kun korvauspaketti on hyväksytty, siitä ei voida ottaa myöhemmin uudelleen käsittelyyn.

(75) Tarkasteltavana olevassa asiassa vahingonkorvauksen kokonaismäärä riippui tariffin kestosta. Italian viranomaisen tarjoaman alkuperäisen korvauspaketin mukaan tariffi olisi voimassa 30 vuotta eli vuoteen 1992. Terni-yhtiö olisi voinut riitauttaa mekanismin kansallistamislain perusteella, jos se olisi pitänyt sitä epäasianmukaisena⁽²¹⁾, mutta se ei niin tehnyt.

(76) Komissio on arvioinut, voitaisiinko alkuperäistä korvaustoimenpidettä pitää sen mekanismi ja kesto huomioon ottaen asianmukaisena.

⁽²¹⁾ Korvaussumman riitauttamismekanismista säädettiin kansallistamislain 5 §:n 5 momentissa.

(77) Italiassa vesivoimalaitoksen toiminnan harjoittaminen edellyttää toimilupaa, joka on voimassa niin kauan, että yhtiö voi kuolettaa investoinnin. Kun toimilupa lakkaa, yhtiö menettää periaatteessa oikeuden käyttää laitoksiaan. Kun otetaan huomioon Ternin korvausmenetelmä, oli talouden näkökulmasta loogista, että sähköä ei toimitettaisi tuotantokustannushintaan kauempaa kuin yhtiön toimilupaa oli jäljellä. Tämä näyttääkin olleen logiikkana Italian lain alkuperäisessä säännöksessä, jossa alennettu tariffi ulotettiin vuoteen 1992. Ternin oma toimilupa päättyi jo joitakin vuosia aikaisemmin, mutta on ymmärrettävää, että Italian viranomaiset pyrkivät asettamaan Terni-tariffin voimassaolon päättymiseen vuoteen 1992, jolloin vesivoimalaitosten toimiluvat Italiassa yleisesti päättyivät. Lisäksi Terni-yhtiölle myönnetty toimilupa oli erityisen pitkä (60 vuotta 30 vuoden sijaan), ja sen vuoksi yhtiöllä oli pakkolunastuksen aikaan ollut jo 30 vuotta aikaa kuolettaa investointinsa.

(78) Yhteenvetona komissio toteaa, että alkuperäinen korvauspaketti oli asianmukainen eikä millään tavoin vahingoittanut yhtiötä.

(79) On tärkeää selvittää, voidaanko tariffijärjestelyn voimassaolon toistuvaa jatkamista vielä pitää vahingonkorvauksen erottamattomana osana. Komission mielestä ei voida. Pakkolunastuksen yhteydessä valtio määrittää edeltä käsin joko absoluuttisen vahingonkorvausmäärän tai, kuten tässä asiassa, vahingonkorvausmekanismin. Korvausmäärien tai -mekanismin tarkistaminen jälkikäteen muuttaa väkisin toimenpiteen luonteen, jota ei voida enää pitää korvaavana, koska se poikkeaa alkuperäisestä sopimuksesta. Jos näin ei olisi, tämän tyyppinen toimenpide jäisi valtioneuvoston ulkopuolelle.

(80) Jäsenvaltio voi kuitenkin ilmoittaa komissiolle aikomuksesta myöntää pakkolunastuksen kohteeksi joutuneelle yritykselle lisäetuja. Komissio tutkii tällaisen ilmoituksen valtioneuvoston päätösten perusteella ja ottaa huomioon olosuhteet, joihin vedotaan.

"Selvitys"

(81) Edellä 63 perustelukappaleessa tarkoitettua selvityksessä todetaan, että Terni-yhtiölle ja vuosien kuluessa sen sijaan tulleille yhtiöille myönnetty vahingonkorvaus ei kattanut pakkolunastetun omaisuuden markkina-arvoa kokonaisuudessaan ja että siksi korvaus ei ollut liiallinen eikä tuensaajille itse asiassa koskaan koitunut mitään etua.

- (82) Ensinnäkin komissio haluaa korostaa, että korvausmekanismien asianmukaisuutta voidaan arvioida ainoastaan edeltä käsin, toisin sanoen pakkolunastuksen tapahtuessa. Huomattakoon, että Italian viranomaisten valitseman mekanismin tarkoituksena oli saattaa Terni-yhtiö samaan asemaan, jossa se olisi ollut, jos sen vesivoimalaitosta ei olisi pakkolunastettu, eli taata sähkön saanti tuotantokustannushintaan toimiluvan voimassaoloajan. Väitteeseen, että Terni-yhtiö olisi saanut kyseisen mekanismin puitteissa vähemmän kuin sille olisi kuulunut, on vaikea yhtyä. Lisäksi komissio katsoo, että vaikka selvityksen päätelemät olisivat paikkansapitäviä (mitä ne eivät ole, kuten 87–91 perustelukappaleessa on osoitettu), seikka on merkityksellisen selvitettyä, koituiko tuensaajille tariffista etua.
- (83) On muistettava, että Italia olisi voinut päättää suorittaa Terni-yhtiölle pakkolunastuksen yhteydessä vahingonkorvauksen maksamalla kiinteämääräisen summan pakkolunastetun omaisuuden arvon perusteella. Italia kuitenkin valitsi toisen menetelmän, jossa Terni-yhtiötä kohdeltiin kuten oletettua omaan käyttöön tuottavaa yritystä. Menetelmä oli taloudellisesti täysin looginen, ja mahdollista etua on arvioitava tässä viitekehityksessä. Tätä lähestymistapaa seuraten on todettava, että alkuperäisen tariffikorvaustoimenpiteen voimassaolon päättymiseen asti, ja ainoastaan siihen asti, tuensaajille ei koitunut mitään etua. Tätä ei voida kyseenalaistaa vaihtoehtoisia voitto- ja tappiolaskelmia soveltaen, varsinkaan jos ne tehdään jälkeenpäin.
- (84) Käyttämällä jälkeenpäin eri metodologia voidaan saada ristiriitaisia tai jopa epäloogisia tuloksia, kuten seuraava esimerkki osoittaa. Oletetaan, että energian hintojen voimakkaan nousun vuoksi tuensaajien saamat korvaukset olisivat ylittäneet Ternin voimalaitoksen markkina-arvon jo tariffisopimuksen kymmenen ensimmäisen voimassaolovuoden aikana. Selvityksen logiikan mukaan kyseessä olisi liiallinen korvaus, vaikka vahingonkorvaussopimuksen mukaan tariffi on voimassa 30 vuotta. Tämä olisi selvä virhe, koska alkuperäisen järjestelyn logiikkaa ei oteta huomioon. Sama johtopäätös pätee päinvastaiseen tapaukseen, jossa oletetaan, että saadut korvaussummat ovat pienempiä kuin omaisuuden arvo.
- (85) Pakkolunastuksen yhteydessä etujen ja tappioiden laskeminen uudelleen jälkeenpäin on täysin asiantonta. Pakkolunastuksen kohteeksi joutuneen yrityksen pitkän aikavälin taloudellista tulosta, jota ei voida ennustaa pakkolunastuksen toteutuessa, ei voida asettaa tarkistuksen kohteeksi vuosikymmenien päästä, tarkoituksena perustella vahingonkorvauksen lisäeriä.
- (86) Siksi selvitys on merkityksellisen.
- (87) Komissio on kuitenkin tutkinut selvityksen tiedot ja päätelemät. Analyysi osoitti, että selvityksen metodologia on virheellinen. Kuten jäljempänä käy ilmi, siinä aliarvioidaan järjestelmällisesti entisille Terni-yhtiöille koitunutta tariffietua ja hyvin todennäköisesti yliarvioidaan pakkolunastetun omaisuuden arvo.
- (88) Laskettaessa tariffietua vuosilta 1963–1999 selvityksessä verrataan Ternin maksamaa hintaa (vaihtoehto 1 – omaan käyttöön tuotetun sähkön hinta) ja vastaavan käyttäjän eli omaan käyttöön sähköä tuottavan yrityksen, jonka ei tarvitse maksaa tiettyjä tariffikomponentteja, maksamaa tavanomaista hintaa (vaihtoehto 2). Etu on siksi laskettu kahden vaihtoehtoisen, Ternille koituvan vahingon korvaamiseksi säädetyn etuuskohtelun erotuksena. Komissio katsoo, että laskettaessa tariffietua olisi pitänyt verrata Terni-tariffia sellaiseen tariffiin, jota tavallisesti sovellettiin yrityksiin, jotka eivät tuota sähköä omaan käyttöön ja joilla on sama kulutusprofiili kuin Ternillä. Näin ollen selvityksessä aliarvioidaan Ternin saama tariffietu.
- (89) Vuosilta 2000–2006 etu on myös laskettu kahden etuuskohtelun erotuksena, ja erona on vain se, että Ternin maksama hinta on sama kuin vaihtoehto 2 (eikä enää vaihtoehto 1, koska tariffiuudistuksen jälkeen se ei ollut mahdollista). Tätä laskentatapaa soveltaen etu olisi joinakin vuosina ollut jopa negatiivinen, mikä ei pidä paikkansa, sillä Terniin on aina sovellettu markkinahintaa alhaisempaa tariffia. Periaatteessa tariffiedun olisi tänä aikana pitänyt olla yksinkertaisesti yhtä suuri kuin Cassa Conguaglien maksama korvauskomponentti. Siksi etua on jälleen huomattavasti aliarvioitu.
- (90) Selvityksen toinen puute koskee laitosten arvoa. Selvityksessä omaisuuden kirjanpitoarvona pidetään Ternin vuoden 1962 (kansallistamista edeltävä vuosi) tilinpäätöksen ”koneet ja laitteet” -tase-erää vähennettynä seuraavan vuoden vastaavalla tase-erällä. Ensinnäkin on korostettava, että ei ole mitään konkreettista näyttöä siitä, että erotus johtuisi yksinomaan vesivoimalaitoksen menettämisestä. Vaikka hyväksyisimme kirjanpitoarvon, käytetty menetelmä olisi kuitenkin väärä. Kuten Italia on vahvistanut, laitoksen reaaliarvo pakkolunastettaessa on yhteydessä toimiluvan jäljellä olevaan voimassaoloaikaan⁽²²⁾. Sen vuoksi laitoksen kirjanpitoarvo olisi pitänyt oikaista tämän huomioon ottamiseksi. Selvityksessä kirjanpitoarvo on diskontattu vuoden 2006 arvoon pelkäämättä inflaatio huomioon ottaen. Tämä viittaa siihen, että omaisuuserien arvo on selvityksessä yliarvioitu.
- (22) Italian lainsäädännön mukaan vesivoimatoimilupien päättyessä joidenkin omaisuuserien, erityisesti tiettyjen teknisten rakennelmien, omistusoikeus siirtyy yritykseltä automaattisesti valtiolle.

- (91) Johtopäätös on, että selvitys voidaan jättää kokonaan huomiotta.

Tariffin voimassaolon jatkamiset

- (92) Komissio ymmärtää, että Terni-tariffin voimassaolon jatkamisten logiikkana oli kohdella Terniä samalla tavalla kuin vesivoimalaitoksia, joiden toimiluvat oli uusittu. Korvausmekanismin perustana oleva samanlainen kohtelu oli kuitenkin säädetty pakkolunastusjärjestelyssä vain 30 vuodeksi eikä toistaiseksi voimassa olevaksi. Tästä syystä ei voida 73–78 kappaleessa esitetyistä syistä katsoa, että voimassaolon jatkamiset olisivat olleet luonteeltaan vahingonkorvauksia.

- (93) Päätelmä on erityisen selvä tariffin toisen jatkamisen kohdalla. Voimassaolon jatkaminen keskeytti asteittaisen vähentämisen mekanismin, jolla oli tarkoitus helpottaa yhtiön siirtymistä alentamattomaan tariffiin, mikä todistaa Italian viranomaisten olleen vakuuttuneita siitä, että yhtiön vahingot oli kokonaan korvattu. Itse asiassa Italia selitti laajasti tariffin voimassaolon toiseen jatkamiseen johtaneita syitä, jotka olivat yksinomaan teollisuuspoliittisia (ks. Italian huomautukset johdanto-osan 60 perustelukappaleessa).

Päätelmät tariffin vahingonkorvausluonteesta

- (94) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että vuoteen 1992 asti Terni-tariffia voidaan pitää korvauksena. Siihen asti toimenpide ei ole valtiontukea. Sen sijaan tariffin voimassaolon myöhemmät jatkamiset on tutkittava valtiontukisääntöjen perusteella.

Onko kyseessä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tuki?

- (95) Komissio on tutkinut, onko Terni-konsernille vuodesta 1992 ja erityisesti 1 päivästä tammikuuta 2005, jolloin lain nro 80/2005 11 §:n 11 momentti tuli voimaan, myönnetty alennettu tariffi perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

- (96) Komissio ottaa tässä yhteydessä huomioon Italian hallituksen selvitykset, joiden mukaan päätöksellä 83/396/EHTY ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomiolla asiassa C-99/92 ei ole merkitystä, ja yhtyy näkemykseen, ettei niillä ole vaikutusta Ternin alueen kolmelle laitokselle myönnetyn tariffin valtiontukiluonteeseen arvioinnissa.

- (97) Toimenpide on perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät: a) toimenpiteestä on taloudellista etua tuensaajalle; b) toimenpide myönnetään muodossa tai toisessa valtion varoista ja johtuu valtiosta; c) toimenpide on valikoiva; d) toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää kilpailua EU:n sisällä.

Toimenpiteestä koituva etu

- (98) Komissio päätelee johdanto-osan 74–95 perustelukappaleessa esitetyn argumentoinnin perusteella, että entisiin Terni-yhtiöihin sovellettu edullinen tariffi ei ole tuottanut tuensaajille etua alkuperäisen korvauspaketin voimassaolon aikana eli vuoteen 1992 asti. Edun määrittelemiseksi on sen vuoksi otettava huomioon ainoastaan tariffin voimassaolon jatkamiset.

- (99) Epäilemättä sähkön toimittaminen tavallisesti sovellettavaa tariffia alempaan hintaan on selvä etu tuensaajille, joiden tuotantokustannukset alenevat ja kilpailuasema vahvistuu.

Valikoivuus

- (100) Toimenpide on valikoiva, koska tariffijärjestelmää sovelletaan ainoastaan Terni-konserniin.

Rahoittaminen valtion varoista ja valtiosta johtuminen

- (101) Valtion varoista rahoittamisesta on todettava, että vuodesta 2002 kaikki sähkökuluttajat ovat osallistuneet tariffin rahoittamiseen veronluonteisella maksulla, jota Cassa Conguaglio kerää sähkötariffin A4-komponentin muodossa. Kyseinen maksu on pakollinen, sillä siitä on säädetty kansallisen lain täytäntöönpanosta annetuilla AEEG:n päätöksillä. Cassa conguaglio on lailla perustettu julkinen laitos, joka hoitaa tehtäviään AEEG:n päätöksissä ja asiaa koskevissa säädöksissä annettujen täsmällisten ohjeiden perusteella.

- (102) Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansalliseen lainsäädäntöön perustuvat pakolliset maksut, jotka suoritetaan lailla perustetulle julkiselle laitokselle, ovat perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja valtion varoja, jos ne on tarkoitettu kyseisen artiklan muut kriteerit täyttävän toimenpiteen rahoittamiseen ⁽²³⁾.

⁽²³⁾ Asia C-78/76, *Steinike & Weinlig*, tuomio 22.3.1977, (Kok. 1977, s. 595) ja asia C-47/69, *Ranskan hallitus v. komissio*, tuomio 25.6.1970, (Kok. 1970, s. 487).

- (103) Italia lainaa (ks. johdanto-osan 68 perustelukappale) Pearle-tuomiota⁽²⁴⁾ tukeakseen väitettä, jonka mukaan Cassa Conguaglion kautta kulkevat varat eivät ole valtiontukea. Tuomioistuinin totesi asiassa Pearle, että julkisen laitoksen kautta kulkevien maksujen tuotot eivät tietyissä täsmällisesti määritellyissä olosuhteissa ole valtion varoja. Asiassa Pearle eräs talouden ala rahoitti toimenpiteet kokonaan, omasta aloitteestaan, julkisen laitoksen kautta välitettävällä maksulla, ja ne joilta maksu perittiin, saivat myös tukitoimenpiteestä koituvan edun. Komissio katsoo, että tarkasteltavana oleva asia on selvästi erilainen. Terni-tariffi on otettu käyttöön valtion aloitteesta (ei taloudellisen sektorin), tariffista hyötyvät eivät joudu suorittamaan maksua, joka peritään ainoastaan sähkönkuluttajilta, ja valtio voi milloin tahansa antaa Cassa Conguagliolle AEEG:n päätöksen tai jonkin muun säädöksen muodossa ohjeita maksusta kertyneiden varojen käytöstä. Siksi Pearlentapaus on tässä merkityksellisen.
- (104) Asiassa Preussen-Elektra, johon Italia myös viittaa (ks. johdanto-osan 68 perustelukappale), yhteisöjen tuomioistuin totesi, että yksityisille sähkönjakeluyrityksille asetettu velvoite ostaa uusiutuvista energialähteistä tuotettua sähköä vähimmäishinnoilla, jotka ovat tällaisen sähkön todellista taloudellista arvoa korkeammat, ei ole valtiontukea, sillä toimenpiteeseen ei liity valtion varojen suoraa tai välillistä siirtämistä.
- (105) Tässäkin asian sisältö on selvästi erilainen. Preussen-Elektran tapauksessa toimenpiteen rahoittamiseen tarvittavat varat tulivat suoraan sähköntoimittajilta eikä julkinen laitos ollut mukana edes passiivisesti varojen välittäjänä. Kyseisessä tapauksessa ei ollut mahdollista todeta minikäänlaista valtion varojen siirtymistä. Tarkasteltavana olevassa asiassa sen sijaan varat tulivat suurelta yleisöltä veronluonteisena maksuna, joka välitettiin julkisen laitoksen kautta lopullisille tuensaaajille. Kyseessä on sen vuoksi klassinen esimerkki valtion varojen käytöstä.
- (106) Terni-tariffin rahoittamiseen käytetyssä veronluonteisessa maksussa on edellä esitetyn perusteella kyse valtion varoista.
- (107) Myös valtiosta johtumisen kriteeri täyttyy⁽²⁵⁾, sillä Terni-tariffin oikeusperusta muodostuu kansallisesta lainsäädännöstä ja julkisen laitoksen, AEEG:n, päätöksistä.
- Vaikutukset kauppaan ja kilpailun vääristyminen*
- (108) Komissio torjuu Terni-yhtiön väitteet (ks. johdanto-osan 46 perustelukappale), jotka koskevat 87 artiklan 1 kohdan viimeistä kriteeriä – vaikutus yhteisön sisäiseen kauppaan ja kilpailun vääristyminen – 109–116 perustelukappaleessa esitettyjen seikkojen perusteella.
- (109) Tuensaaajien ensimmäinen väite on, että laitokset, joihin tariffia sovelletaan, eivät ole mukana yhteisön sisäisessä kaupankäynnissä, sillä ne myyvät suurimman osan tuotteistaan kansallisilla markkinoilla.
- (110) Huomattakoon, että analyysia ei voida rajoittaa ainoastaan Ternin alueella sijaitseviin laitoksiin. Tuensaaajat kuuluvat kansainvälisiin konserneihin, jotka toimivat useilla eri aloilla⁽²⁶⁾, ja yhdelle laitokselle tai toimialalle myönnettyä toimintatukea voidaan käyttää konsernin muissa osissa yhteisön sisäiselle kaupalle avoimilla aloilla. Jo pelkästään tämän perusteella voitaisiin päätellä, että tariffi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (111) Vaikka näytettäisiinkin toteen, että kyseisen yrityksen tuotannosta suurin osa tai koko tuotanto myytiin Italian kansallisilla markkinoilla, sillä ei olisi merkitystä määrittäessä toimenpiteen vaikutusta yhteisön sisäiseen kauppaan. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan yritykselle myönnetty tuki voi olla luonteeltaan sellaista, että se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää kilpailua, jos kyseinen yritys kilpailee muista jäsenvaltioista tulevien tuotteiden

⁽²⁴⁾ Asia C-345/02, *Pearle ym.*, tuomio 15.7.2004, (Kok. 2004, s. I-7139).

⁽²⁵⁾ Asia C-303/88, *Italia v. komissio*, tuomio 21.3.1991, (Kok. 1988, s. I-1433), asia C-47/69, *Ranska v. komissio* (Kok. 1970, s. 4393) ja asia T-351/02, *Deutsche Bahn v. komissio*, tuomio 5.4.2006, (Kok. 2006, s. II-1047).

⁽²⁶⁾ Cementir kuuluu Caltagirone-konserniin, jolla on Italiassa useita tuotantolaitoksia, joista jotkin toimivat vientimarkkinoilla. Yritys valmistaa erilaisia sementti- ja kalkkituotteita ja sillä on määräysvallansa turkkilainen sementinvalmistaja, joka harjoittaa tuontia EU:hun. Nuova Terni Industrie Chimiche kuuluu Norsk Hydro-konserniin, joka toimii kemiallisten ja mineraalilannoitteiden, öljyn ja kaasun sekä petrokemian tuotteiden alalla, ja ThyssenKrupp on kansainvälinen monialayritys, joka toimii lähinnä, muttei yksinomaan, terästuotannon alalla.

kanssa, vaikka se ei itse toimittaisikaan omaa tuotantoaan vientiin. Jos tietty jäsenvaltio myöntää tukea yritykselle, maan sisäinen tuotanto voi joko pysyä ennallaan tai kasvaa, jolloin muiden jäsenvaltioiden yritysten mahdollisuudet viedä tuotteitaan kyseisen jäsenvaltion markkinoille heikkenevät ⁽²⁷⁾.

(112) Tämän vuoksi komissio on selvittänyt, onko kyseisellä alalla ylipäänsä yhteisön sisäistä kauppaa.

(113) Cementirin osalta komissio on analysoinut laajasti sementtimarkkinoita ja niiden eri segmenttejä 30 päivänä marraskuuta 1994 tehdyssä komission päätöksessä ⁽²⁸⁾. Sementti on painava tuote, jonka arvo on painoon nähden vähäinen. Sen vuoksi sen kuljettaminen pitkiä matkoja on epätaloudellista. Komissio on kuitenkin todennut, että tämä rajoitus ei estä yhteisön sisäistä kauppaa. Sementtituotteilla käydään kauppaa jäsenvaltioiden välillä, ja se, että sementinvalmistajat ovat tehneet kyseisessä päätöksessä tuomittuja laittomia sopimuksia ja yhdenmukaistaneet menettelytapojaan kansallisten markkinoidensa suojaamiseksi, on osoitus kilpailusta EU:n tasolla.

(114) Nuova Terni Industrie Chimichen osalta riittää, kun muistetaan, että yrityskeskittymäpäätöksessä, jolla komissio antoi hyväksyntänsä sille, että Norsk Hydro hankki osan Nuova Terni Industrie Chimichestä omistukseensa ⁽²⁹⁾, komissio totesi, että Ternin kemiantoimialalla valmistamien tuotteiden osalta käydään yhteisön sisäistä kauppaa ja että maantieteelliset markkinat kattavat vähintään ETA:n alueen.

(115) ThyssenKruppin osalta komissio toteaa, että teräsmarkkinat ovat globaalit ja erittäin kilpaillut. Komissio on jo aiemmissa päätöksissä todennut, että markkinasegmentit, joilla ThyssenKrupp toimii, kattavat vähintään koko EY:n alueen ⁽³⁰⁾.

(116) Siksi on todettava, että kolmelle entiselle Terni-yhtiölle myönnetty alennettu sähkötariffi on omiaan parantamaan niiden kilpailuasemaa yhteisön sisäisessä kaupassa kilpailuviin yrityksiin nähden. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ⁽³¹⁾ tällaisissa olosuhteissa olisi katsottava, että vaikutusta yhteisön sisäiseen kauppaan on ja kilpailu vääristyy.

⁽²⁷⁾ Asia C-102/87, *komissio v. Ranska*, tuomio 13.7.1988, (Kok. 1988, s. 4067).

⁽²⁸⁾ Asia IV/33.322 – Sementti, EYVL L 343, 30.12.1994, s. 1–158.

⁽²⁹⁾ Päätös IV/M.832, 25.10.1996, *Norsk Hydro/Enichem Agricoltura – Terni (II)*.

⁽³⁰⁾ Ks. esim. päätös IV/M.925 *Krupp-Hoesch/Thyssen*, 11.8.1997.

⁽³¹⁾ Ks. esim. asia 730/79, *Philip Morris v. komissio*, tuomio 17.9.1980, (Kok. 1980, s. 2671, 11 kohta) ja yhdistetyt asiat C-393/04 ja C-41/05, *Air Liquide Industries v. Ville de Seraing et Province de Liège*, tuomio 15.6.2006, (Kok. 2006, s. I-5293).

Päätelmät tuen olemassaolosta

(117) Komissio on todennut edellä esitetyn perusteella, että entisille Terni-yhtiöille 1 päivästä tammikuuta 2005 myönnetty alennettu tariffi on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea ja se voidaan hyväksyä ainoastaan, jos siihen voidaan soveltaa jotakin perustamissopimuksessa määrättyistä poikkeuksista.

Toimenpiteen määrittäminen uudeksi tueksi ja tuen sääntöjenmukaisuus

(118) Johdanto-osan 119–132 perustelukappaleessa esitetyistä syistä tukea ei voida katsoa voimassa olevaksi tueksi.

(119) Lain nro 9/1991 alkuperäistä säännöstä, jota voidaan pitää hyväksyttynä valtiontukena, muutettiin vuonna 2005 lain nro 80/2005 11 §:n 11 momentilla.

(120) Huomattakoon, että implisiittisesti hyväksytyn tariffin sisältö ja lailla nro 80/2005 käyttöön otetun tariffin sisältö ainoastaan näytävät samanlaisilta.

(121) Laissa nro 80/2005 säädetään, että Terni-konserniin sovelletaan edullista tariffia vuoteen 2010. Vaikka voimassaolon toisessa jatkamisessa olisikin ollut kyse vain aieman toimenpiteen ajallisesta jatkamisesta, se olisi ollut uutta tukea. Voimassa olevien tukien keston muutoksia pidetään vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan uusina tukina ⁽³²⁾.

(122) Perusteellisempi analyysi kuitenkin osoittaa, että erot näiden kahden toimenpiteen välillä ovat paljon merkittävämpiä.

(123) Ennen kuin laki nro 80/2005 tuli voimaan Terni-tariffi (ja sen vuotuinen päivitys) perustui kaikkien sähköä omaan käyttöön tuottavien yritysten yhdenmukaiseen kohteluun. Lain nro 80/2005 myötä tämä yhteys häviää ja yrityksiä, joihin Terni-tariffia sovelletaan, aletaan kohdella eri tavoin kuin sähköä omaan käyttöön tuottavia yrityksiä. Vuoden 2005 hinta on sama kuin vuoden 2004, mutta hinnanmääräytymismekanismia on muutettu perusteellisesti, sillä uutta hintaa päivitetään energianhinnan keskimääräisten korotusten perusteella eikä tariffi voi nousta vuodessa enempää kuin 4 prosenttia, vaikka energianhinnat nousisivat kuinka paljon.

⁽³²⁾ Ks. esim. yhdistetyt asiat T-127/99 ja T-148/99, *Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava*, tuomio 6.3.2002, (Kok. 2002, s. II-12575, 173–175 kohta).

- (124) Tuen taso nousee myös siksi, että alennettuun hintaan toimitettu määrä kasvaa. Asteittainen väheneminen on kokonaan poistettu.
- (125) Vaikka tuen taso ei olisi muuttunut, sama päätelmä olisi täytynyt tehdä julkisasiamies Fennellyn yhdistetyissä asioissa *Italia ja Linee Sardegna v. komissio* ⁽³³⁾ esittämää argumentointia seuraten. Arvioidessaan, mikä on tukijärjestelyn huomattavaa muuttamista, julkisasiamies Fennelly totesi, että ”*todellisuudessa saman tukimäärän myöntämiseksi käyttöön otettu täysin uusi menetelmä merkitsee selkeästi alkuperäisen järjestelmän huomattavaa muutosta*”.
- (126) Lisäksi komissio toteaa, että tariffimekanismin erilaisuuden vuoksi on mahdotonta erottaa, mikä osa vuonna 2005 käyttöön otetusta uudesta toimenpiteestä on voimassa olevaa tukea ja mikä vuoteen 2007 asti uudeksi tueksi luokiteltava muutos ⁽³⁴⁾.
- (127) Siksi komissio katsoo, että ”voimassaolon toiseksi jatkamiseksi” määritelty toimenpide on todellisuudessa uusi tukijärjestely, koska se on huomattavan erilainen kuin vuoden 1991 päätöksen kohteena ollut järjestely.
- (128) Edellä esitetyn perusteella toimenpidettä on pidettävä uutena tukena 1 päivästä tammikuuta 2005, jolloin kyseisiä toimenpiteitä alettiin lain nro 80/2005 nojalla soveltaa ⁽³⁵⁾.
- (129) Entisten Terni-yhtiöiden väite (ks. johdanto-osan 48–60 perustelukappale), jonka mukaan toimenpidettä olisi pidettävä asetuksen (EY) N:o 659/1999 4 artiklan 5 kohdan mukaisesti hyväksyttynä, koska siitä oli ilmoitettu komissiolle, mutta komissio ei ollut tehnyt päätöstä määräajassa, on selvästi perusteeton. On aivan eri asia ilmoittaa toimenpiteestä 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti kuin ilmoittaa komissiolle vain toimenpiteen olemassaolosta. Asiassa *Breda Fucine Meridionali* ⁽³⁶⁾ Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoi, että asiakirjojen toimittamista osoittamatta niitä pääsihteeristölle ja viittaamatta niissä selvästi perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohtaan ei voida pitää pätevänä ilmoituksena.
- (130) Ainoastaan toimenpiteisiin, joista on ilmoitettu 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja joita ei ole pantu täytäntöön ennen komission päätöstä, voidaan soveltaa asetuksessa (EY) N:o 659/1999 säädettyjä määräaikoja. Tarkasteltavana olevassa asiassa on kiistämätöntä, että lain nro 80/2005 11 §:n 11 momentista ei ole ilmoitettu.
- (131) Asetuksen (EY) N:o 659/1999 4 artiklan 6 kohdassa säädetään lisäksi, että jos komissio ei ole tehnyt päätöstä kahden kuukauden määräajassa, tukea pidetään hyväksyttynä, jos jäsenvaltio on ennakolta ilmoittanut komissiolle aikeestaan toteuttaa toimenpide eikä komissio ole tehnyt päätöstä 15 työpäivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa Italia ei ole ilmoittanut toimenpiteestä komissiolle etukäteen. Vaikka entisten Terni-yhtiöiden väitteet olisivatkin perusteltuja, mitä ne eivät ole, kuten johdanto-osan 129–139 perustelukappaleessa on selitetty, asetuksen (EY) N:o 659/1999 4 artiklan 6 kohta ei olisi sovellettavissa.
- (132) Koska Italia ei ole ilmoittanut lain nro 80/2005 11 §:n 11 momentista, tuki on sääntöjenvastaista.

Tuen soveltuvuus

Voimassaolon ensimmäinen jatkaminen

- (133) Vaikka tämä menettely koskee ainoastaan tariffin voimassaolon toista jatkamista, komissio pitää tarkoituksenmukaisena esittää joitakin huomautuksia voimassaolon ensimmäisestä jatkamisesta ja sen hyväksymisestä valtiontukisääntöjen nojalla.
- (134) Terni-tariffin voimassaolon ensimmäisestä jatkamisesta säädetään lain nro 9/1991 20 §:n 4 momentissa. Laki todettiin valtiontukisääntöjen perusteella yhteismarkkinoille soveltuvaksi asiassa NN 52/91 ⁽³⁷⁾. Italialle tiedoksiannetussa komission päätöksessä ei eritellä, mitä lain pykälää pidettiin yhteismarkkinoille soveltuvana. Asiakirjoissa, joiden perusteella komissio teki päätöksen, oli vain lyhyt kuvaus ja arviointi pykälästä, joilla oli valtiontuen kannalta merkitystä. Lain 20 §:n 4 kohtaa, jossa säädetään Terni-tariffin voimassaolon jatkamisesta, ei mainittu.
- (135) Asiakirja-aineiston niukkuuden vuoksi on valitettavasti mahdotonta jäljittää tuolloin käytä pohdintaa ja varsinkin tietää, tutkittiinko Terni-tariffia ja oliko se tarkoitussuhteisesti hyväksytty.

⁽³³⁾ Yhdistetyt asiat C-15/98 ja C-105/99, *Italia ja Sardegna Lines v. komissio*, (Kok. 2000, s. I-8855, 74 kohta).

⁽³⁴⁾ Yhdistetyt asiat T-195/01 ja T-2017/01, *Government of Gibraltar v. komissio*, tuomio 30.4.2002, (Kok. 2002, s. II-2309).

⁽³⁵⁾ Laissa nro 80/2005 säädettiin tariffin voimassaolon jatkamisesta takautuvasti 1 päivästä tammikuuta 2005.

⁽³⁶⁾ Yhdistetyt asiat T-126/96 ja T-127/96, *Breda Fucine Meridionali v. komissio*, tuomio 15.9.1998, (Kok. 1998, s. II-3437).

⁽³⁷⁾ Ks. alaviite 5.

- (136) Todettakoon kuitenkin, että Italian ilmoitus ja myös hyväksyntäpäätös koski koko lakia. Siksi katsotaan, että komission päätös koskee myös Terni-tariffin voimassaolon jatkamista.

Kiistanalainen voimassaolon toinen jatkaminen

- (137) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätystä yleisestä valtiontukikiellosta poiketen tukea voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvana, jos siihen voidaan soveltaa jotakin perustamissopimuksessa luetelluista poikkeuksista.

- (138) Entisille Terni-yhtiöille lain nro 80/2005 11 §:n 11 momentin nojalla myönnettyä valtiontukea pidetään toimintatukena.

- (139) Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toimintatuet eli tuet, joilla pyritään alentamaan kustannuksia, joita yritykselle tavallisesti aiheutuu jokapäiväisessä toiminnassaan tai tavanomaista toimintaa harjoittaessaan, periaatteessa vääristävät kilpailuolosuhteita alalla, jolla niitä on myönnetty⁽³⁸⁾, yhteisen edun vastaisella tavalla. Komissio toteaa, että toimintatuki, jota myönnetään sähkön hinnan alennuksena yritykselle, joka käyttää runsaasti energiaa, eli yritykselle, jonka kustannustekijöistä tärkeimpiä on juuri sähkö, on tukimuoto, joka erityisesti vääristää kilpailua, koska tuella on huomattava ja välitön vaikutus kyseisen yrityksen tuotantokustannuksiin ja sen myötä yrityksen kilpailuasemaan.

- (140) Toimintatukea voidaan tietyissä olosuhteissa myöntää ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen⁽³⁹⁾ mukaisesti. Tutkittavana olevalla tariffilla ei pyritä ympäristönsuojeluun.

- (141) Toimintatukea voidaan poikkeuksellisesti myöntää tukialueilla, joille voidaan myöntää tukea perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan poikkeuksen nojalla. Umbrian alue ei ollut missään vaiheessa tukikelpoinen perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla.

- (142) Vaikka kyseiset kaksi voimassaolon jatkamista ovat johdanto-osan 123–127 perustelukappaleessa esitetyistä syistä toimenpiteinä erilliset, komissio katsoo aiheelliseksi täsmentää, että ilmoitettaessa toimenpiteen voimassaolon ensimmäisestä jatkamisesta Umbrian alueella vallitsi vakava taloudellinen kriisi, joka kosketti erityisesti Ternin alueen teräs- ja kemianteollisuutta. Komissio otti 1990-luvun alussa pahimmillaan olleen kriisin huomioon, kun se vuonna 1997 hyväksyi Italian kartan alueista, jotka ovat 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla oikeutettuja tukeen⁽⁴⁰⁾. Ternin ja Perugian alueet todettiin tukikelpoisiksi rakennerahastojen tavoitteen 2 perusteella.

- (143) Vuonna 2005, kun laki nro 80/2005 säädettiin, Umbrian rakennesopeutus oli kuitenkin jo suurelta osin toteutettu. Vuosiksi 2007–2013 esitetyssä aluetukikartassa Umbrialla ei ole enää lainkaan tuetun alueen asemaa. Olipa aluekehitysnäkökohtia otettu huomioon alkuperäisessä hyväksymispäätöksessä tai ei, varmaa kuitenkin on, että komissio ei voi perustaa tariffin voimassaolon toisen jatkamisen arviointia tällaisiin näkökohtiin.

- (144) Italia on sitä paitsi selostanut laajasti teollisuuspoliittisia syitä, jotka ovat Terni-tariffin voimassaolon toisen jatkamisen taustalla (ks. johdanto-osan 61 perustelukappale). Italian tariffia puolustavan argumentoinnin pääkohta on, että muissa jäsenvaltioissa energiantensiiviset yritykset hyötyvät alennetuista energianhinnoista ja että odotettaessa energiamarkkinoiden täydellistä vapauttamista ja infrastruktuurin parantumista tariffi on välttämätön siirtymäkauden toimenpide, jolla vältetään yritysten siirtyminen EU:n ulkopuolelle. Tällaiset selitykset sattuvat olemaan ristiriidassa sen Italian väitteen kanssa, jonka mukaan Terni-tariffi olisi edelleen luonteeltaan vahingonkorvaus, eivätkä tue mitenkään pakkolunastuspaketin tarkistamista.

- (145) Komissio muistuttaa yhteisöjen tuomioistuimen todenneen seuraavaa: ”Se, että jäsenvaltio pyrkii yksipuolisin toimin lähentämään talouselämän tietyn sektorin kilpailuolosuhteita toisissa jäsenvaltioissa vallitseviin kilpailuolosuhteisiin, ei muuta sitä, että kyseiset toimet ovat tukea”⁽⁴¹⁾. Lisäksi Italian väite, jonka mukaan kyseinen valtiontuki olisi oikeutettu siksi, että yhteisössä on muita (yhtä lailla kilpailua vääristäviä) valtiontukia, on kerta

⁽³⁸⁾ Asia C-86/89, *Italia v. komissio*, tuomio 6.11.1990, (Kok. 1990, s. I-3891, 18 kohta) ja asia C-301/87, *Ranska v. komissio*, tuomio 14.2.1990, (Kok. 1990, s. I-307, 50 kohta) sekä asia T-459/93, *Siemens v. komissio*, tuomio 8.6.1995, (Kok. 1995, s. II-1675, 48 kohta).

⁽³⁹⁾ EYVL C 37, 3.2.2001, s. 3.

⁽⁴⁰⁾ Valtiontuki N 27/1997, komission päätös SG(97) 4949, tehty 30 päivänä kesäkuuta 1997.

⁽⁴¹⁾ Ks. esim. asia C-372/97, *Italia v. komissio*, tuomio 29.4.2004, (Kok. 2004, s. I-3679, 67 kohta).

kaikkiaan hylättävä. Sellainen lähestymistapa voisi johtaa tukikilpailuun ja olisi vastoin valtiontukivalvonnan tavoitetta. Komissio toteaa, että sen omassa päätöskäytännössä ja yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytännössä ei ole tapauksia, joissa oletettu riski, että yritykset siirtyvät EU:n ulkopuolelle, olisi otettu huomioon perusteluna valtiontuen myöntämiselle. Myöskään tarkasteltavana olevassa asiassa komission ei ole tarpeen käsitellä kysymystä, koska Italian viranomaiset eivät ole toimittaneet todisteita näiden väitteiden tueksi. Ei ole osoitettu, että tariffi olisi välttämätön ja oikeassa suhteessa kyseiseen riskiin.

- (146) Johdanto-osan 61 perustelukappaleessa mainitun korkean tason työryhmän päätelmissä ei ole merkitystä, koska ne ovat seurausta yleisestä poliittisesta keskustelusta eivätkä ne ole oikeudellisesti velvoittavia. Huomattakoon kuitenkin, että ryhmän ehdottamat ratkaisut, joihin Italia viittaa, eivät sisällä valtiontuen myöntämistä.
- (147) Koska tukeen ei voida soveltaa mitään EY:n perustamissopimuksen 87 artiklassa luetelluista poikkeuksista, Terni-yhtiöön sovelletun alennetun tariffin voimassaolon toista jatkamista olisi pidettävä yhteismarkkinoille soveltumattomana.
- (148) Sääntöjenvastaisten ja yhteismarkkinoille soveltumattomien tukien tapauksessa on neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999⁽⁴²⁾ mukaisesti palautettava tehokas kilpailu ja tuki, johon lisätään korot, on perittävä takaisin viipymättä.

Perusteltu luottamus

- (149) Kun tukea on maksettu ilman perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua etukäteisilmoitusta komissiolle, tuensaaja ei vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan voi perustellusti luottaa siihen, että tuen myöntäminen on sääntöjenmukaista⁽⁴³⁾. Huolellisen talouden toimijan olisi yleensä kyettävä määrittämään, onko ilmoitusmenettelyä noudatettu ja onko tuki sääntöjenmukaista.
- (150) Sääntöjenvastaisesti myönnetyn tuen saaja voi kuitenkin vedota poikkeuksellisiin olosuhteisiin, joiden perusteella se oli perustellusti olettanut, että tuki olisi sääntöjenmukaista, ja kieltäytyä maksamasta tukea takaisin⁽⁴⁴⁾. Ko-

missio on tutkinut, ovatko olosuhteet, joihin entiset Terni-yhtiöt ovat vedonneet (ks. 47 perustelukappale), voineet olla sellaiset, että ne olisivat voineet synnyttää perustellun luottamuksen.

- (151) Tuensaajien mukaan Italia oli vakuuttanut, että toimenpide ei ollut tukea ja että komissio ei ollut kyseenalaistanut kyseistä toimenpidettä sen voimassaolon ensimmäisen jatkamisen yhteydessä eikä toimitettaessa tietoa toisesta jatkamisesta.
- (152) Ensimmäiseen väitteeseen voidaan vastata, että perustellun luottamuksen olemassaolo ei vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan voi olla riippuvainen tuen myöntävän jäsenvaltion käyttäytymisestä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut muun muassa, että *jäsenvaltion antamat väärät tiedot toimenpiteen sääntöjenmukaisuudesta eivät voi missään tapauksessa synnyttää perusteltua luottamusta, varsinkaan jos komissiolle ei ole ilmoitettu toimenpiteestä*⁽⁴⁵⁾.
- (153) Ainoastaan yhteisön hallinnon toiminta voi synnyttää perustellun luottamuksen. Tuomioistuin on todennut muun muassa, että *henkilö ei voi vedota tämän periaatteen rikkomiseen, ellei hän ole saanut yhteisön hallinnolta täsmällisiä lupauksia* (alleviivaus lisätty)⁽⁴⁶⁾.
- (154) Entisten Terni-yhtiöiden mukaan toimenpidettä ei kyseenalaistettu vuonna 1991, sillä komissio hyväksyi lain nro 9/1991. Korostettakoon tässä yhteydessä, että vuonna 1991 tehty komission päätös koskee yksinomaan laissa nro 9/1991 säädettyä toimenpidettä, minkä vuoksi kyseisen toimenpiteen hyväksyminen ei voi synnyttää perusteltua luottamusta lailla nro 80/2005 säädetyn uuden tukitoimenpiteen sääntöjenmukaisuudesta tai soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Vaikka komissio olisi nimenomaisesti todennut, että vuoden 1991 toimenpide ei ole tukea (mitä se ei kuitenkaan ole tehnyt), tuensaajat eivät voineet olettaa, että myös vuoden 2005 toimenpidettä olisi automaattisesti pidetty toimenpiteenä, johon ei sisälly tukea. On monia olosuhteita, joissa toimenpide, joka ei ollut valtiontukea, voi muuttua sellaiseksi.
- (155) Sitä paitsi Italialle tiedoksiannetun, lakeihin nro 9/1991 ja 10/1991 sisältyvien tukitoimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille koskevan komission päätöksen sanamuodon saattoi tulkita päinvastaisestikin eli niin, että Terni-tariffi oli tukea.

⁽⁴²⁾ Ks. alaviite 14.

⁽⁴³⁾ Asia C-24/95, *Alcan Deutschland*, tuomio 20.3.1997, (Kok. 1997, s. I-1591, 25, 30 ja 31 kohta), yhdistetyt asiat C-183/02 P ja C-187/02, *Demasa ja Territorio histórico de Álava v. komissio*, tuomio 11.11.2004, (Kok. 2004, s. I-10609, 45 kohta).

⁽⁴⁴⁾ Asia C-5/89, *komissio v. Saksa*, tuomio 20.9.1990, (Kok. 1990, s. I-3437, 16 kohta).

⁽⁴⁵⁾ Asia T-109/01, *Fleuren Compost v. komissio*, tuomio 14.1.2004, (Kok. 2004, s. II-127, 141–143 kohta).

⁽⁴⁶⁾ Asia C-506/03, *Saksa v. komissio*, tuomio 24.11.2005, (Kok. 2005, s. I-0000, 58 kohta).

(156) Siksi komission päätöksellä ei missään tapauksessa annettu tuensaajille nimenomaisia takeita siitä, että tariffi ei sisällä tukea, vaan parhaimillaan synnytti perustellun luottamuksen siihen, että vuoden 1991 tariffin voimasaolon jatkaminen soveltuisi yhteismarkkinoille. Voimasaolon jatkamiseen vuonna 2005 siitä ei kuitenkaan voinut syntyä perusteltua luottamusta. Siksi myös tällaiset väitteet voidaan torjua.

(157) Väite, että komissio ei olisi toiminut asianmukaisesti saattamaan tiedon tariffin toisesta jatkamisesta, on selvästikin perusteeton. Italian mukaan Terni-tariffi olisi mainittu vuoden 2005 valtiontukiraportissa. Lain nro 80/2005 11 §:n 11 momentissa tarkoitusta toimenpiteestä toimitettiin tarkempaa tietoa kuitenkin vasta helmikuussa 2006 komission pyynnöstä tutkittaessa saman lain 11 §:n 12 momenttiin liittyvää valtiontukea (valtiontuki C 13/06). Komissio aloitti muodollisen tutkintamenettelyn heinäkuussa 2006.

(158) Koska tietojen toimittamisen ja komission toiminnan välillä kului näin vähän aikaa, on selvää, että komissio toimi asianmukaisesti.

(159) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että poikkeuksellisia olosuhteita, joiden perusteella entiset Terni-yhtiöt olisivat voineet perustellusti luottaa kiistellyn toimenpiteen sääntöjenmukaisuuteen, ei ollut.

Takaisinperintä

(160) Yhteismarkkinoille soveltumattomat tuet, joita Thyssen Krupp, Cementir ja Nuova Terni Industrie Chimiche ovat saaneet lain nro 80/2005 11 §:n 11 momentin nojalla 1 päivästä tammikuuta 2005 (ks. johdanto-osan 26 perustelukappale), on perittävä takaisin korkoineen Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004⁽⁴⁷⁾ V luvun mukaisesti.

(161) Takaisinperinnän tarkoituksena on palauttaa tuensaajan kilpailuasema sellaiseksi kuin se oli ennen yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen myöntämistä. Selvitettäessä, millainen entisten Terni-yhtiöiden kilpailuasema oli ennen lain soveltamista, on otettava huomioon lailla nro 9/1991 säädetty voimassa oleva tukitoimenpide, joka oli hyväksytty vuoteen 2007.

(162) Siksi komissio katsoo, että jäljellä olevat tukisummat, joihin tuensaajilla olisi ollut oikeus lain nro 9/1991 nojalla vuosina 2005, 2006 ja 2007, jos lakia nro 80/2005 ei olisi sovellettu, voidaan vähentää takaisinperittävästä summasta, mikäli Italia katsoo, että tuensaajilla on niihin kansallisen lain nojalla oikeus.

VII PÄÄTELMÄ

(163) Komissio toteaa, että Italia on sääntöjenvastaisesti, EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa rikkoen, pannut täytäntöön laiksi nro 80/2005 muutetun asetuksen nro 80/2005 11 §:n 11 momentin, jolla kolmeen entiseen Terni-yhtiöön sovellettavaa alennettua sähkötariffia muutetaan ja sen voimassaoloa jatketaan vuoteen 2010. Komissio katsoo, että kyseiseen toimenpiteeseen, joka on puhtaasti toimintatukea, ei voida soveltaa mitään EY:n perustamissopimuksessa määrätystä poikkeuksista, joten se ei sovellu yhteismarkkinoille. Siksi kyseisen toimenpiteen osia, joita ei ole vielä myönnetty tai maksettu, ei saa panna täytäntöön. Jo myönnetty tuki on perittävä takaisin. Summat, joihin tuensaajilla olisi vuosina 2005, 2006 ja 2007 ollut lain nro 9/1991 nojalla oikeus, voidaan vähentää takaisin perittävästä kokonaissummasta,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Valtiontuki, jonka Italia on pannut täytäntöön Thyssen Krupp, Cementirin ja Nuova Terni Industrie Chimichen hyväksi, ei sovellu yhteismarkkinoille.

2. Samaten valtiontuki, jota Italia on myöntänyt mutta ei vielä maksanut ThyssenKruppille, Cementirille ja Nuova Terni Industrie Chimichelle, on yhteismarkkinoille soveltumatonta, eikä sitä saa panna täytäntöön.

2 artikla

1. Italian on perittävä 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tuki tuensaajilta takaisin.

2. Takaisin perittävästä tuesta on maksettava korkoa siitä lähtien, kun tuki saatettiin tuensaajien käyttöön, sen tosiasialliseen takaisinperintään asti.

3. Korko lasketaan asetuksen (EY) N:o 794/2004 mukaisesti.

⁽⁴⁷⁾ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1–134.

3 artikla

1. Italian on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitetun, sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta.
2. Takaisinperintä on toteutettava viipymättä kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti edellyttäen, että kyseisissä menettelyissä mahdollistetaan komission päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano.
3. Italian on huolehdittava, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksiantopäivästä.

4 artikla

1. Italian on annettava komissiolle tietoja tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden etenemisestä, kunnes ne on saatettu päätökseen.
2. Italian on ilmoitettava kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta tuensaajalta takaisin perittävä yhteissumma (pääoma ja korko) ja selostettava yksityiskohtaisesti,

mitä toimenpiteitä tämän päätöksen noudattamiseksi on jo toteutettu tai suunniteltu. Italian on lähetettävä komissiolle samaan määräaikaan mennessä asiakirjat, jotka osoittavat, että tuensaajat on määrätty maksamaan tuki takaisin.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitetun kahden kuukauden määräajan päätyttyä Italian on esitettävä komission pyynnöstä selostus tämän päätöksen noudattamiseksi jo toteutetuista tai suunnitelluista toimenpiteistä. Selostuksessa on annettava myös yksityiskohtaiset tiedot tuensaajilta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 20 päivänä marraskuuta 2007.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen